

Etapy tworzenia Szkoły Promującej Zdrowie

Proces tworzenia szkoły promującej zdrowie polega na:

- oddolnym wprowadzaniu zmian poprzez realizację kolejnych projektów (od diagnozy do ewaluacji),
- przebiega inaczej w różnych środowiskach odpowiednio do diagnozy potrzeb i zasobów,
- realizowany jest zgodnie z zasadą małych kroków,
- wszystkie działania i ich ewaluacja planowane są wg schematu planu pracy SzPZ.

1. Przygotowanie

- Inicjacja – narodzenie się pomysłu i chęci tworzenia SzPZ w społeczności szkolnej.
- Propagowanie idei SzPZ w społeczności szkolnej, wśród rodziców i społeczności lokalnej.
- Pozyskiwanie uczestników i sojuszników.
- Powołanie szkolnego koordynatora i zespołu promocji zdrowia.
- Podjęcie wzajemnych zobowiązań przez osoby przystępujące do działania.

2. Diagnoza stanu wyjściowego

- Zebranie danych dotyczących aktualnych problemów ludzi, warunków funkcjonowania szkoły itd.
- Analiza tych danych.
- Ustalenie listy problemów wymagających rozwiązania.

3. Budowanie planu działań i ich ewaluacji

- Wybór problemu/ów (priorytetowego/yh).
- Określenie przyczyn tych problemów i sposobów usunięcia tych przyczyn.
- Ustalenie celów.
- Zbudowanie planu działań dla osiągnięcia celów.

4. Działania

- Realizacja planu, monitorowanie działań (ewaluacja procesu) oraz dokonywanie niezbędnych korekt dla osiągnięcia celu.

5. Ewaluacja wyników działań

- Ewaluacja końcowa – sprawdzenie czy osiągnięto cel.

B. Woynarowska (red.) (2016), Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia.

Kryteria przynależności szkoły do grupy Szkół Promujących Zdrowie

Elementy potrzebne do tworzenia szkoły promującej zdrowie:

1. Poznanie i zrozumienie koncepcji szkoły promującej zdrowie.
2. Uczestnictwo i zaangażowanie społeczności szkolnej.
3. Działalność szkolnego koordynatora ds. promocji zdrowia i zespołu promocji zdrowia.
4. Planowanie działań i ich ewaluacja.
5. Dążenie do powiązania działań w zakresie promocji zdrowia z podstawowymi celami i zadaniami szkoły.
6. Współpraca ze społecznością lokalną i innymi szkołami.

Zasady przystąpienia szkoły do grupy Szkół Promujących Zdrowie w województwie warmińsko-mazurskim

Przebieg okresu kandydowania szkoły:

Czas trwania tego okresu może być zróżnicowany, ale nie krótszy niż 1 rok szkolny. W okresie tym w szkole należy podjąć następujące działania:

1. Nawiązać kontakt z koordynatorem wojewódzkiej/rejonowej sieci SzPZ, uzyskać od niego informacji i wskazówki dotyczące zasad wdrażania projektu SzPZ.
2. Przeszkolić radę pedagogiczną oraz pozostałych pracowników szkoły i pielęgniarkę szkolną w zakresie koncepcji i zasad tworzenia SzPZ.
3. Uzyskać zapewnienie dyrekcji o gotowości do wspierania długotrwałego wdrażania założeń SzPZ jako ważnego elementu koncepcji pracy szkoły.
4. Zapytać członków społeczności szkolnej o ich gotowość do uczestnictwa w działaniach w zakresie promocji zdrowia w związku z planowanym wdrożeniem projektu SzPZ. Dane te można uzyskać na podstawie wywiadów lub badania ankietowego w grupie co najmniej 80% ogółu nauczycieli i pracowników niepedagogicznych oraz w wybranych grupach uczniów i ich rodziców (w zależności od wielkości szkoły od 30% do 80% ogółu uczniów). Za wynik pożądany należy uznać pozytywne odpowiedzi co najmniej 60% osób badanych.
5. Przeprowadzić ocenę stopnia osiągnięcia co najmniej standardu drugiego dotyczącego klimatu społecznego szkoły, wykorzystując narzędzia zamieszczone w części drugiej poradnika *Szkoła Promująca Zdrowie*. Ocenę tę można uznać za diagnozę stanu wyjściowego w danym obszarze. Najkorzystniej byłoby jednak

dokonać takiej oceny w zakresie wszystkich standardów i efektów działań. Może być to punkt wyjścia do porównania tych danych z autoewaluacją wykonaną po upływie kilku lat, a także w przypadku ubiegania się o Krajowy Certyfikat Szkoła Promująca Zdrowie. Wykonywanie badań w pełnym zakresie jest doskonałą okazją do lepszego poznania założeń SzPZ.

6. Opracować plan działań dla rozwiązania jednego z problemów priorytetowych zidentyfikowanych w wyniku dokonanej oceny (diagnozy) zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 4.2.2 poradnika *Szkoła Promująca Zdrowie*.
7. Uzyskać zgodę rady pedagogicznej na wdrożenie w szkole projektu SzPZ (decyzja na piśmie).

Wniosek o przyjęcie szkoły do wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie

Rodzaj dokumentów składanych przez szkoły ubiegające się o przyjęcie do wojewódzkiej sieci SzPZ określa koordynator tej sieci w porozumieniu z zespołem wspierającym. Szanując autonomię koordynatorów, proponujemy jednak uwzględnienie następujących dokumentów:

1. Pisemna deklaracja chęci przystąpienia szkoły do sieci wojewódzkiej SzPZ, podpisana przez dyrektora szkoły i szkolnego koordynatora, zawierająca informację:
 - o odsetku członków społeczności szkolnej, którzy wyrazili gotowość do realizacji zadań z zakresu promocji zdrowia i przystąpienia do sieci,
 - o tym, kto pełni rolę szkolnego koordynatora i jaki jest skład szkolnego zespołu promocji zdrowia (imiona i nazwiska, status w szkole, kontakt).
2. Decyzja rady pedagogicznej o gotowości szkoły do przystąpienia do sieci wojewódzkiej,
3. Raport z autoewaluacji jednego ze standardów SzPZ wraz z arkuszem zbiorczym i plan działań dla rozwiązania jednego problemu priorytetowego, przygotowany zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 4.2.2. poradnika *Szkoła Promująca Zdrowie*. Dokonanie takiej ewaluacji jest okazją do lepszego zapoznania się z koncepcją SzPZ, jej standardami i sposobami oceny ich osiągnięcia i szansą na lepszą jakość dalszych działań.

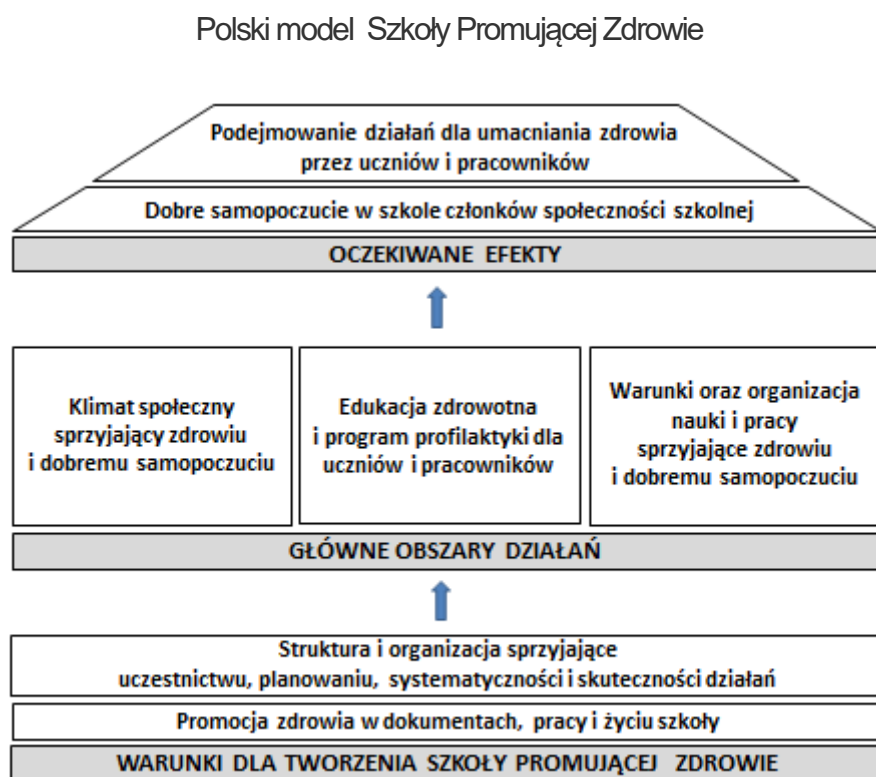
Decyzję o przyjęciu szkoły do sieci wojewódzkiej podejmuje jej koordynator w porozumieniu z wojewódzkim zespołem wspierającym. Szkoły przyjęte do wojewódzkiej sieci mogą ubiegać się o wojewódzki certyfikat szkoły promującej zdrowie. Zasady nadawania certyfikatu, okres jego ważności (zwykle 5 lat) oraz

zasady jego odnawiania powinny być określone przez koordynatora wojewódzkiej sieci w porozumieniu z zespołem wspierającym.

Więcej informacji w poradniku:

[Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia](#)

Model Szkoły Promującej Zdrowie

Planowanie pracy w Szkole Promującej Zdrowie

I. CEL

- a. Co wskaże, że osiągnięto cel (wskaźniki)?
- b. Jak sprawdzimy, czy osiągnięto cel (narzędzia)?
- c. Kto i kiedy sprawdzi, czy osiągnięto cel (wykonawcy), termin?

1. Kryterium sukcesu
2. Sposób sprawdzenia, czy osiągnięto cel (sukces)*

II. ZADANIA

- Co wskaże, czy wykonano zadanie (wskaźniki)?
- Jak sprawdzimy, czy wykonano zadanie (narzędzia)?
- Kto i kiedy sprawdzi, czy wykonano zadanie (wykonawcy), termin?

- a. Przebiegu realizacji zadania (monitorowanie)
- b. Czy wykonano zadanie?

1. Kryterium sukcesu*
2. Metody realizacji
3. Wykonawcy
4. Środki
5. Sposób prowadzenia*

** Elementy planu oznaczone gwiazdką są niezbędne do dokonania ewaluacji. B. Woynarowska (red.) (2016), Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia.*

Narzędzia do autoewaluacji

Celem autoewaluacji jest sprawdzanie, w jakim stopniu szkoła osiąga cele określone w polskiej koncepcji Szkoły Promującej Zdrowie. Uzyskane w wyniku autoewaluacji dane powinny stanowić podstawę do refleksji i planowania dalszych działań dla rozwoju SzPZ, wyboru kolejnych problemów priorytetowych.

Przeprowadzenie autoewaluacji umożliwia szkole podjęcie starań o uzyskanie *Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie*, który jest nadawany przez Ministra Edukacji Narodowej. Proponowane narzędzia mogą być także wykorzystywane, w całości lub w części, w diagnozie stanu wyjściowego przez szkoły, które zamierzają podjąć działania dla tworzenia SzPZ, a także przez szkoły, które są na różnych etapach jej tworzenia.

Poradnik *Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia* zawiera informacje o definicji, modelu i standardach SzPZ. Ponadto, zamieszczone są w nim informacje o zasadach przeprowadzenia badań edukacyjnych oraz materiały do ich przeprowadzenia: instrukcje, kwestionariusze ankiet, arkusze, wzór raportu końcowego z ewaluacji.

Więcej informacji w poradniku:

- [Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia](#)
- [Matryca do kodowania wyników ankiet SzPZ](#)
- [Wniosek o nadanie Krajowego Certyfikatu Szkoła Promująca Zdrowie](#)